

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
**Direcció General d'Execució Penal
a la Comunitat i de Justícia Juvenil**

Programa de mediació i reparació penal

Memòria 2015

CONTINGUTS

1. EL PROGRAMA DE MEDIACIÓ I REPARACIÓ PENAL	2
1.1. DADES GENERALS: ALTES I PROGRAMES FINALITZATS	3
1.2. OFICIS	11
1.3. OFERIMENTS.....	18
1.4. INICIATIVA DE LES PARTS.....	22
1.5. CENTRES PENITENCIARIS.....	26
1.6 ALTRES PROCEDÈNCIES.....	30
2. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	31
3. CONCLUSIONS	34

1. El Programa de Mediació i Reparació Penal

El Programa de Mediació i Reparació Penal ofereix un espai de comunicació als ciutadans que es troben implicats en un procediment penal. Busca una manera de respondre al delicte, centrada en reparar el dany causat a les persones i a les relacions, tot permetent a les parts participar activament en la solució dels problemes resultants d'una infracció penal amb l'ajuda d'una tercera persona.

El Programa de Mediació i Reparació Penal és un servei gratuït ofert per la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil, que s'emmarca dins del paradigma de la Justícia restaurativa i que té per objectiu principal la reparació del dany causat en les persones i /o en les relacions.

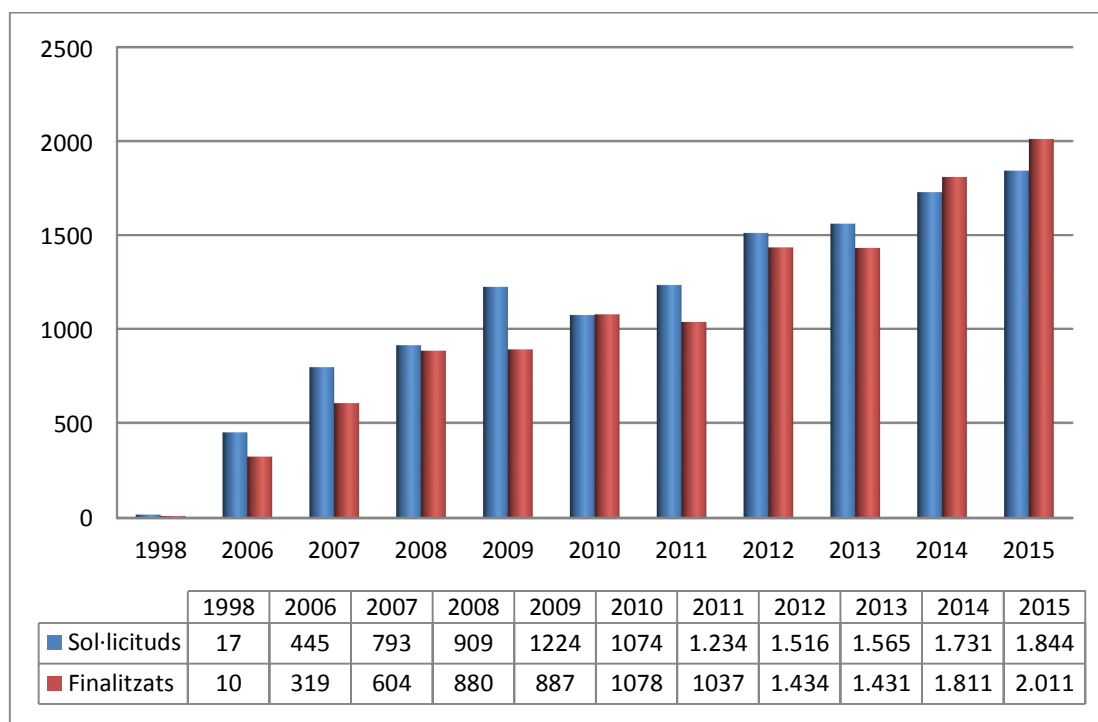
Les característiques principals del Programa són:

- Voluntarietat
- Confidencialitat
- Imparcialitat
- Implicació activa de les parts

A continuació es presenten les dades del Programa de Mediació i Reparació Penal corresponents a l'any 2015.

1.1. Dades generals: altes i programes finalitzats

Durant l'any 2015 hi ha hagut 1.844 sol·licituds. Aquesta xifra representa un 6,5% més respecte al 2014. Com es pot veure en la següent gràfica, i a diferència dels altres anys, a l'any 2015 ha augmentat significativament el nombre de programes finalitzats, en concret, un 11% més respecte de l'any anterior.

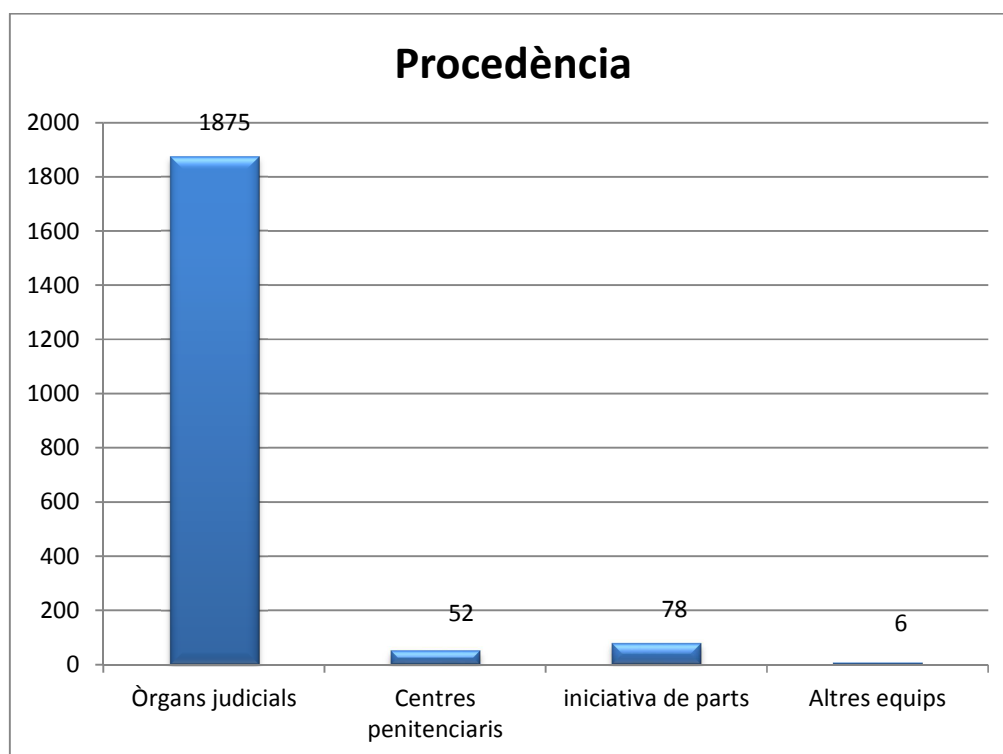

La situació del programa a 31 de desembre de 2015 era:

Mediacions	Nombre
Altes	1.844
Programes finalitzats	2.011
Programes no iniciats per impossibilitat	115
Programes no iniciats per incompareixença	6
Programes pendents d'inici	143
Programes en execució	203
Suspesos administrativament	20

1.1.1. Procedència

Les sol·licituds que arriben al Programa poden fer-ho per diferents vies. Són derivades des dels òrgans judicials, pels equips de tractament dels Centres penitenciaris, a iniciativa de les parts o bé dels d'altres equips d'intervenció. En el següent gràfic es presenta la distribució de la procedència dels programes finalitzats en el 2015.

Com s'observa, el 93,2 % de les derivacions provenen dels oficis dels d'òrgans judicials i la resta, el 6,8% prové dels de Centres penitenciaris i d'altres equips o bé de les sol·licituds de les mateixes parts. Així, i amb més detall:

Òrgans judicials	Oficis	1403
	Oferiments	472
Centres penitenciaris	Centres penitenciaris	52
Iniciativa de part/s	Part investigada/encausada	47
	Víctima	12
	Ambdues parts	19
Altres equips	Mediació Justícia Juvenil	3
	Equips de mesures penals alternatives	1
	Centre de Mediació de Dret Privat	2

Pel que fa a les derivacions dels d'òrgans judicials (1.875), el 74,8 % han estat oficiades pels jutjats, mentre que el 25,17% s'ha ofert directament a les parts el dia de judici de faltes (oferiments). Aquestes derivacions representen el 93,23 % del conjunt dels

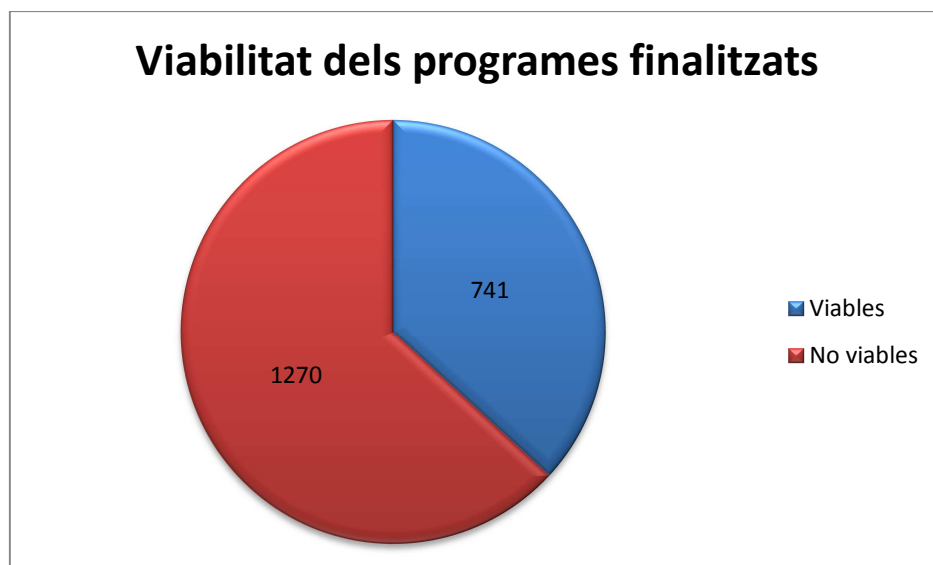
programes, i un 3,88% provenen de les pròpies parts i la resta, un 2,8% de la derivació d'altres equips..

Els oficis provenen d'aquest tipus d'òrgan judicial:

Tipus	Nombre
Fiscalia	2
Jutjat d'Instrucció	1311
Jutjat de Pau	22
Jutjat Penal	164
Audiència Provincial	4

1.1.2. Viabilitat

Dels 2.011 programes finalitzats, en 741 casos s'ha dut a terme un procés de mediació (el que representa un **36,8%** del total) mentre que en 1.270 programes no s'han donat els criteris de viabilitat establerts pel programa marc per a poder realitzar un procés de mediació (un **63,1%** del total) .

Els criteris de viabilitat que s'avaluen són: la voluntarietat i l'interès de les parts a participar en el Programa, la capacitat cognitiva i volitiva de les parts d'entendre el procés i la voluntat de reparar i ser reparat.

L'any 2015 la distribució de motius pels quals un procés de mediació no s'ha pogut dur a terme és la següent:

Motius de no viabilitat

Motius	Quantitat	Percentatge
Defunció d'una part	1	0,07
No criteris judicials	24	1,88
No criteris professionals	26	2,04
No inici programa mediació	4	0,31
No localització víctima	13	1,02
No necessitat mediació	106	8,34
No voluntat advocat part investigada	23	1,81
No voluntat advocat víctima	33	2,59
No voluntat ambdues parts	158	12,44
No voluntat part investigada	208	16,37
No voluntat víctima	540	42,51
Part investigada no compareix	76	5,98
Víctima no compareix	58	4,56

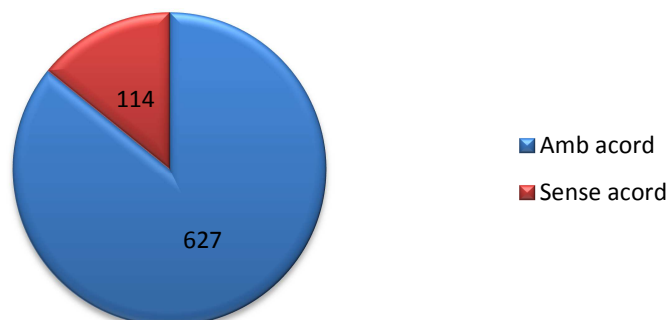
El més rellevant és que en el 42,51% dels casos, el Programa no és viable perquè la víctima no vol participar o no compareix. Per contra, en un 16,37 %, és la part investigada qui no vol participar o no compareix. Finalment, en un 12,44% dels casos són ambdues parts les que no volen participar.

La no voluntat de la víctima continua sent, tal i com es va reiterant any rere any, la principal causa de no viabilitat dels processos de Mediació i reparació penal.

1.1.3. Acords processos mediació

Tal i com s'ha dit abans, del total de programes finalitzats (2.011), en 741 casos s'ha fet un procés de mediació. D'aquests, en 627 es va arribar a un acord, el que representa un 84,6% del total de processos de mediació.

Acords en els processos de mediació

El tipus d'acords, que poden ser escrits o verbals, a què han arribat les parts en el procés de mediació durant l'any 2015 poden ser del següent tipus:

- Acord **econòmic**: restitució amb diners.
- Acord **moral**: disculpes, entendre el dany causat, posar-se al lloc de l'afectat, explicació de la intenció real i els motius.
- Acord amb una **activitat**: realitzar un treball o tasca concreta.
- Acord **material**: indemnització de danys i perjudicis; prestació diferent al dany original, però satisfacció per a ambdues parts.
- Acord **relacional**: restauració de les relacions socials o comunicatives entre les parts.

Tal i com es pot veure en la següent taula:

Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total
Econòmic	67	30	97
Moral	235	203	438
Activitat	69	11	80
Material	29	1	30
Relacional	269	196	465

Les parts poden arribar a un sol tipus d'acord o a més d'un en el mateix procés de mediació, en el 2015, un 47 % dels processos amb acords hi havia més d'un tipus d'acord.

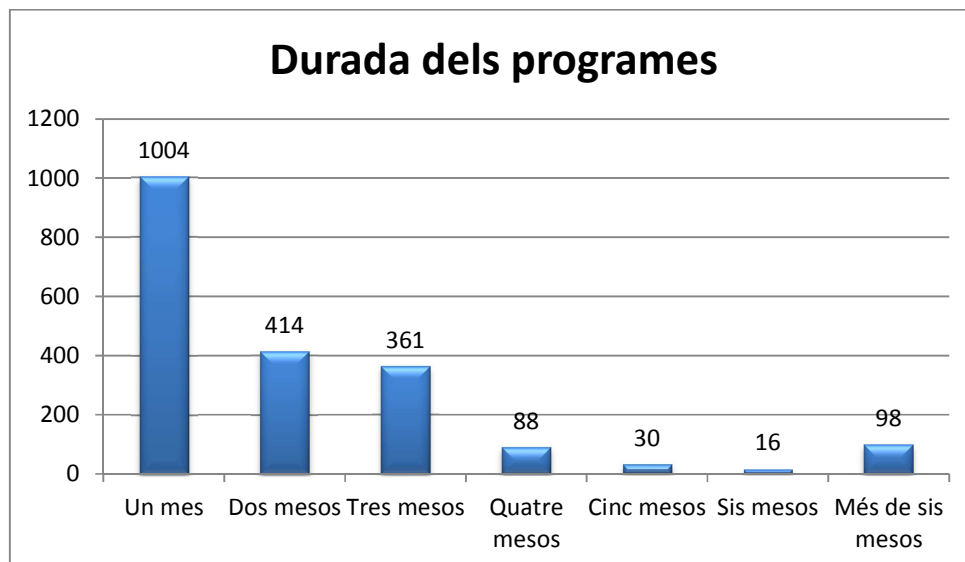
1.1.4. Durada del programa

La durada del programa es comptabilitza des de la primera intervenció, el primer contacte amb alguna de les parts fins que es dona per finalitzada la intervenció, és a dir, el

tancament del programa. La durada establerta en el programa marc és de tres mesos, i específicament, quan ve derivat dels òrgans judicials, com a molt dos mesos.

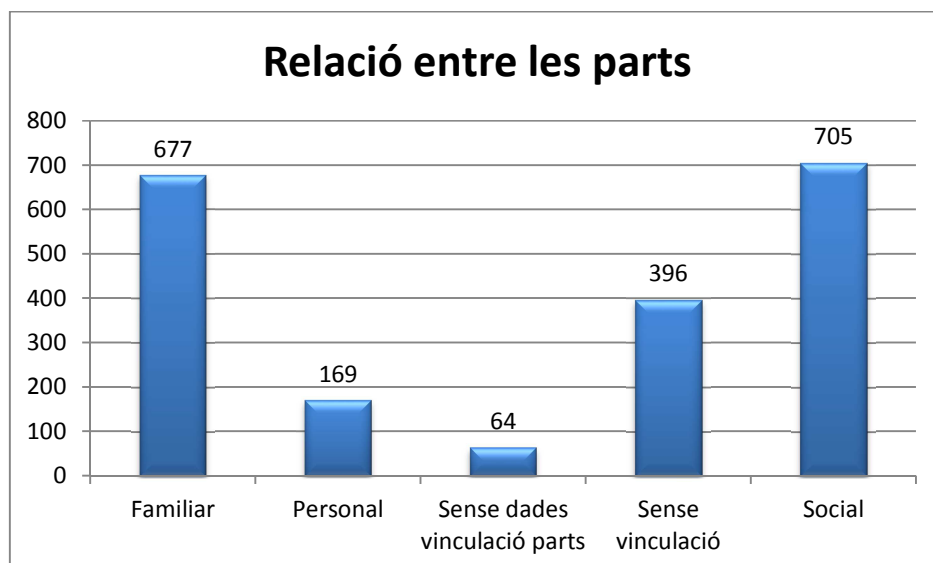
Així, al llarg del 2015, el temps d'intervenció ha estat:

Tal i com es veu en la gràfica, el 49,9 % dels programes es finalitzen en un mes, el 20,5% en dos mesos, el 18% en tres mesos i un 11,5% sobrepassa aquest termini de temps.

1.1.5. Relació entre les parts

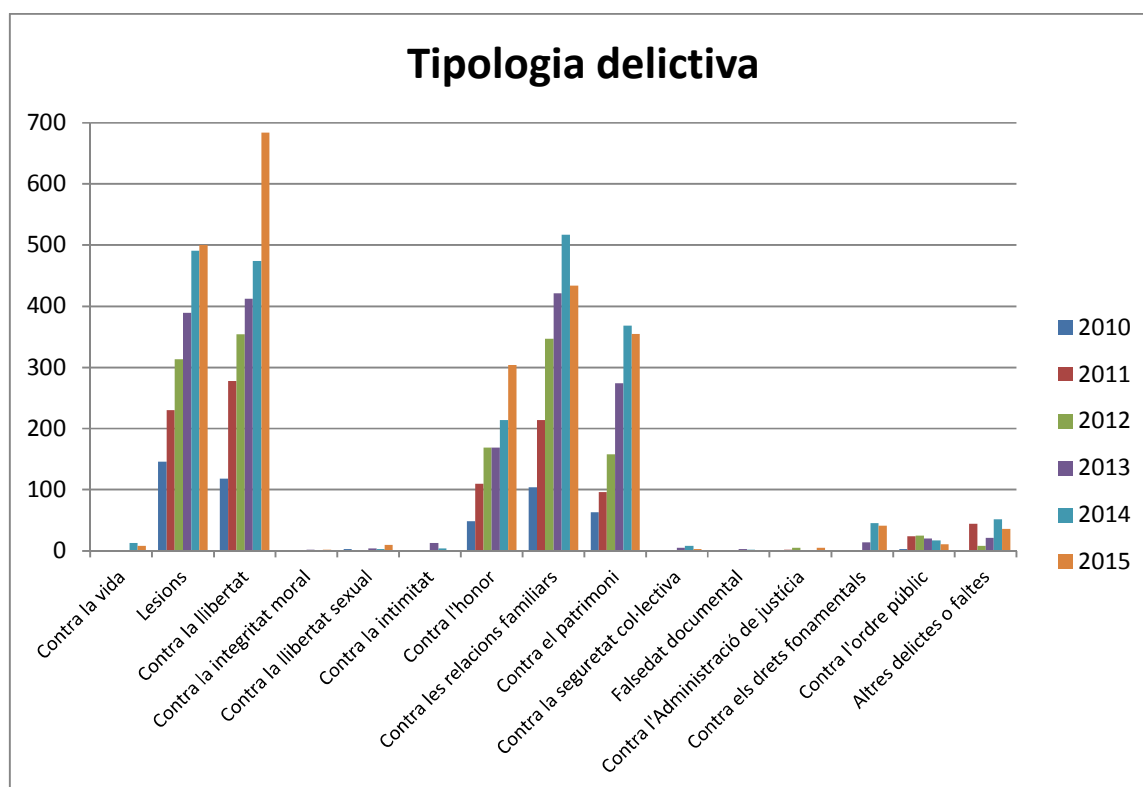
En el gràfic següent es detalla el tipus de **relació** que hi ha entre les parts (víctima i agressor) que han participat en el Programa de Mediació i Reparació Penal durant l'any 2015:

Com s'observa, en el 77,1% dels casos les parts ja es coneixen dins l'àmbit familiar, personal o social. En la resta de casos les parts son desconegudes. Aquestes dades concorden amb les del any 2.014.

1.1.6. Tipologia delictiva

A continuació es mostra un gràfic dels programes finalitzats des de l'any 2010 al 2015 en relació amb els principals grups delictius:

A partir d'aquestes dades, podem observar que cada any, els grups delictius que destaquen sobre la resta són els mateixos. Prenent com a referència l'any 2015, aquests són:

1. Contra la llibertat (28,54 %)
2. Lesions (20,86 %)
3. Contra les relacions familiars (18,11 %)
4. Contra el patrimoni (14,81 %)
5. Contra l'honor (12,68 %)

Una diferència respecte l'any 2014, és que aquests 5 grups han canviat d'ordre tal i com es pot veure a la taula següent:

Ordre any 2014	Ordre any 2015
Contra les relacions familiars	Contra la llibertat
Lesions	Lesions
Contra la llibertat	Contra les relacions familiars
Contra el patrimoni	Contra el patrimoni
Contra l'honor	Contra l'honor

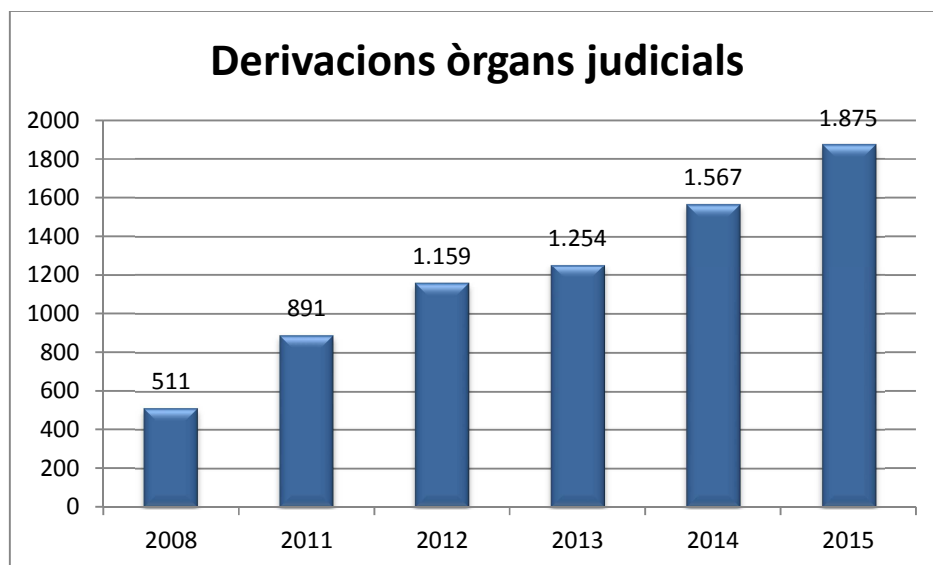
També és important observar quin tipus de procediment ha estat derivat. Molts més des de la Fase d'Instrucció, com són diligències indeterminades, prèvies i urgents, delictes lleus, judici immediat de delictes lleus i els antics judicis de faltes que des de la Fase de Penal: executòries i procediments abreujats i molt poc des de l'Audiència Provincial: rotllo i sumaris.

Tipus de procediment	Casos
Diligències indeterminades	1
Diligències prèvies	142
Diligències urgents	10
Executòria	73
Judici delictes lleus	180
Judici faltes	1406
Judici immediats delictes lleus	144
Procediment abreujat	42
Rotllo	4
Sumari	9

La majoria de procediments corresponen a judicis de faltes. I no és fins l'entrada en vigor de la Llei Orgànica 1/2015, de 31 de març del nou Codi penal que ha introduït el principi d'oportunitat que regula els delictes lleus. Aquests venen a substituir els judicis de faltes. Aquesta reforma permet als jutges, a petició del Ministeri Fiscal valorar la poca entitat del fet i la importància de la reparació del dany sofert. En el 2015 encara és molt gran la xifra de procediments subjectes a l'anterior Codi penal.

1.2.Oficis

L'evolució del programa des de l'any 2008 fins al 2015, en relació al protocol de derivació dels òrgans judicials al programa de Mediació i Reparació Penal ha estat la següent:

D'aquests, a l'any 2015, s'han derivat al programa de Mediació i Reparació Penal **1.403 oficis i 472 oferiments** que provenen dels diferents Òrgans Judicials.

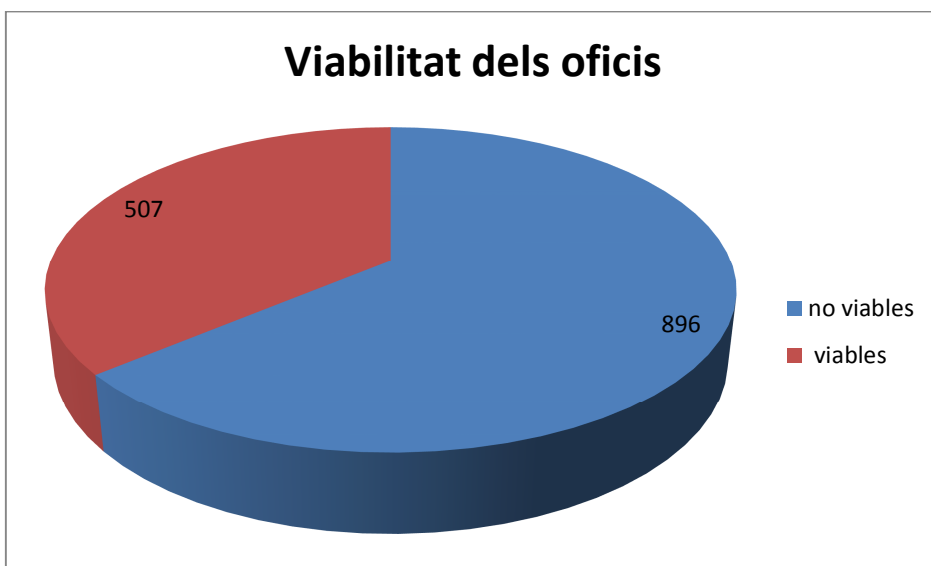
En la taula següent es mostra la relació dels òrgans judicials que han oficiat casos en el 2015.

Província	Partit judicial	Òrgan judicial	2015
Barcelona	Arenys de Mar	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	7
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	6
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	1
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	9
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 6	1
	Badalona	Jutjat violència s/dona núm. 1	2
	Barcelona	Jutjat d'Instrucció núm. 2	3
		Jutjat d'Instrucció núm. 4	3
		Jutjat d'Instrucció núm. 5	4
		Jutjat d'Instrucció núm. 7	1
		Jutjat d'Instrucció núm.8	2
		Jutjat d'Instrucció núm.9	3
		Jutjat d'Instrucció núm. 12	9
		Jutjat d'Instrucció núm.14	36
		Jutjat d'Instrucció núm. 19	3
		Jutjat d'Instrucció núm. 20	27
		Jutjat d'Instrucció núm. 21	1
Jutjat d'Instrucció núm. 23	1		

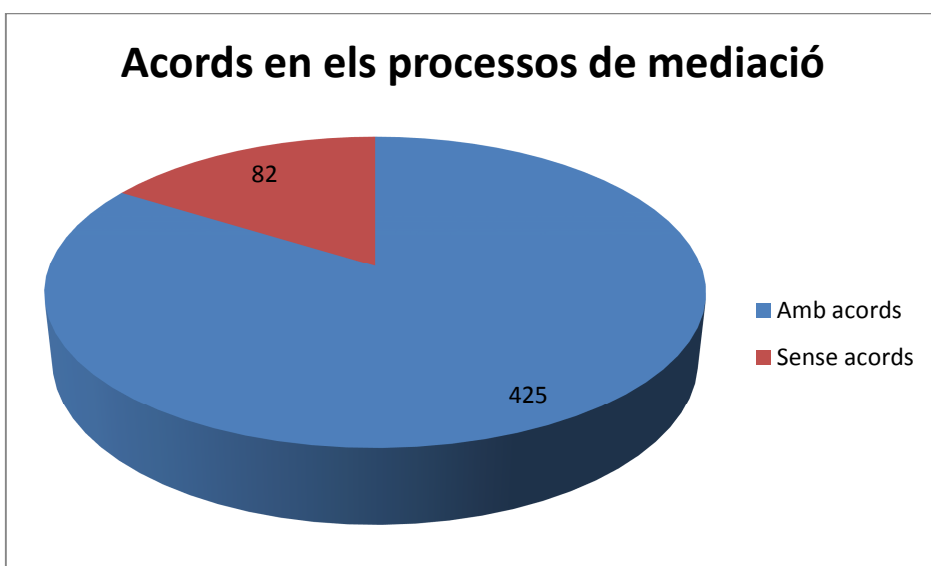
	Jutjat d'Instrucció núm. 25	1
	Jutjat d'Instrucció núm. 26	2
	Jutjat d'Instrucció núm. 31	2
	Jutjat d'Instrucció núm. 32	9
	Jutjat d'Instrucció núm. 33	11
	Jutjat Penal núm. 15	6
	Jutjat Penal núm. 2	59
Berga	Jutjat 1a instància i Instrucció 1	1
Sta. Eugenia de Berga	Jutjat de Pau	1
Cornella	Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	1
Cerdanyola del Vallès	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	4
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	2
Granollers	Jutjat d'Instrucció núm. 3	5
Gavà	Jutjat 1a Instància i Instrucció 6	18
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 7	1
Igualada	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	4
Hospitalet	Jutjat d'instrucció núm. 2	10
	Jutjat d'Instrucció núm. 1	1
	Jutjat d'Instrucció núm.3	2
Martorell	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	60
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	15
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	19
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 5	106
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 6	20
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 7	37
Mollet del Vallès	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	15
	Jutjat 1a instància i Instrucció 3	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	3
Manresa	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	7
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 8	45
Mataró	Jutjat d'Instrucció 1	4
	Jutjat d'Instrucció 2	11
	Jutjat d'Instrucció 3	19
	Jutjat d'Instrucció 4	3
	Jutjat d'Instrucció 5	67
Sabadell	Jutjat d'Instrucció 2	15
Sant Feliu de Llobregat	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	19
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 5	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 7	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 8	8
Sant Boi Llobregat	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	2
Santa Coloma	Jutjat 1a Instància i Instrucció 5	9
Terrassa	Jutjat d'Instrucció 4	1
Rubí	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	2
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	19
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	10
	Jutjat 1a Instància i Instrucció 7	17

		Jutjat 1a Instància i Instrucció 6	6	
	Sitges	Jutjat de Pau	27	
	Vilanova	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	24	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	1	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 3	41	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	9	
		Jutjat 1a instància i Instrucció 5	2	
		Jutjat 1a Instància i instrucció 6	18	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 7	111	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 8	14	
	Vic	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	5	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 2	5	
		Jutjat 1a instància i Instrucció 3	3	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	3	
	Vilafranca	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	1	
Lleida	Lleida	Jutjat d'Instrucció 1	1	
		Jutjat d'Instrucció 2	109	
		Jutjat d'Instrucció 3	6	
		Jutjat d'Instrucció 4	3	
Tarragona	El Vendrell	Jutjat 1a Instància i Instrucció 1	19	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 4	12	
		Jutjat 1a Instància i instrucció 5	1	
		Jutjat 1a Instància i Instrucció 6	8	
	Falset	Jutjat 1a instància i Instrucció 1	1	
	Reus	Jutjat d'Instrucció núm. 2	1	
	Valls	Jutjat 1a instància i Instrucció 1	1	
	Tarragona	Tarragona	Jutjat d'Instrucció 1	27
			Jutjat d'instrucció 2	5
			Jutjat d'Instrucció 3	72
			Jutjat d'Instrucció 4	35
Jutjat d'Instrucció 5			11	
Jutjat d'Instrucció 6			7	
Sec 2a Audiència Provincial Tarragona			4	
Girona	Figueres	Jutjat 1a Instància i Instrucció 8	4	

Dels 1.403 programes finalitzats, en 507 s'ha dut a terme un procés de mediació i en la resta no ha estat possible.

Dels 507 procediments que han estat **viables**, en 425 les parts han arribat a un acord (un 83,8%) tal i com veiem el gràfic següent.

En quant als tipus d'acords assolits:

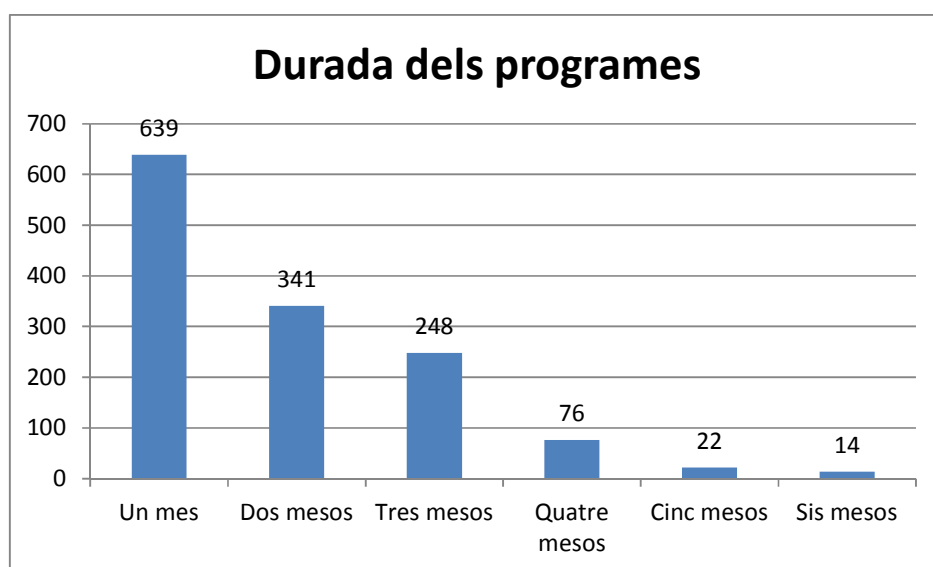
Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total	Total en %
Econòmic	48	18	66	9,52
Moral	253	87	340	49,06
Activitat	42	11	53	7,65
Material	21	1	22	3,17

Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total	Total en %
Relacional	110	102	212	30,59

Si parlem ara dels programes finalitzats en els que no ha estat possible dur a terme un procés de mediació, 896, els motius han estat:

Motius No viabilitat		Total en %
No criteris judicials	16	1,76 %
No criteris professionals	24	2,64 %
No inici programa mediació	3	0,33 %
No localització víctima	12	1,32 %
No necessitat mediació	96	10,56 %
No voluntat advocat part investigada	16	1,76 %
No voluntat advocat víctima	23	2,53 %
No voluntat ambdues parts	83	9,13 %
No voluntat part investigada	172	18,92 %
No voluntat víctima	342	37,62 %
Part investigada no compareix	77	8,47 %
Víctima no compareix	45	4,95 %

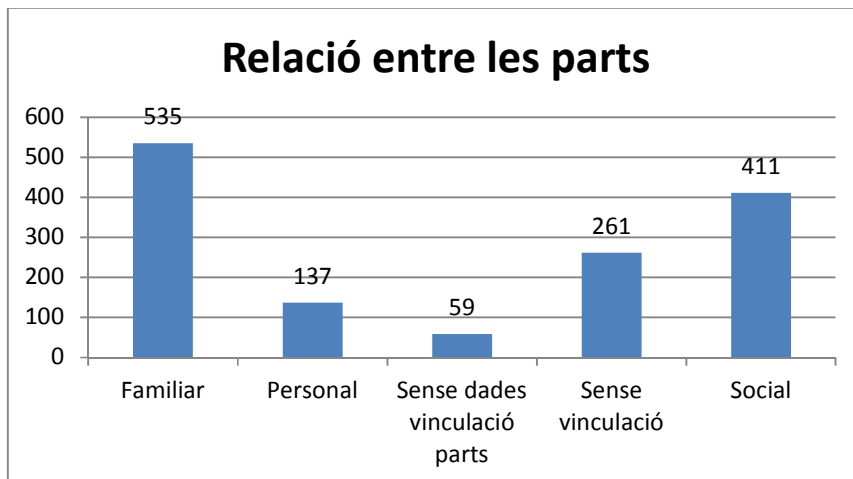
Respecte a la durada dels programes, a continuació es mostra el temps que es triga a finalitzar els programes oficiats pels òrgans judicials :

Com es pot observar la majoria dels casos es finalitzen en un mes, concretament un 45,5% i en dos mesos el 24,3% .

La relació entre les parts en aquest supòsit la podem veure en el gràfic següent:

Així es pot observar que els conflictes se solen donar majoritàriament en el si de la família o en l'àmbit social.

Si atenem a la tipologia delictiva, els fets delictius oficiats han estat els següents:

Grups delictius	2015
Contra la vida	1
Lesions	309
Contra la llibertat	452
Contra la integritat moral	1
Contra la llibertat sexual	4
Contra la intimitat	1
Contra l'honor	234
Contra les relacions familiars	383
Contra el patrimoni	209
Contra la seguretat col·lectiva	3
Falsedat documental	1
Contra l'Administració de justícia	4
Contra els drets fonamentals	25
Contra l'ordre públic	6
Altres delictes o faltes	27

Pel que fa a la fase del procediment judicial en què s'oficia la derivació normalment es fa en fase d'instrucció i això permet accedir a la mediació el més aviat possible en benefici de les parts. Mentre que en la fase d'execució, els òrgans judicials son més reticents a fer-

ho , tot i que els beneficis en la suspensió de la pena si arriben les parts a un acord en mediació pot ser un avantatge per la persona encausada

Fases dels procediments	2015
Diligències indeterminades	1
Diligències prèvies	102
Diligències urgents	7
Executòria	60
Judici delictes lleus	128
Judici de faltes	1050
Judici immediat delictes lleus	44
Procediment abreujat	6
Rotllo	4
Sumari	1

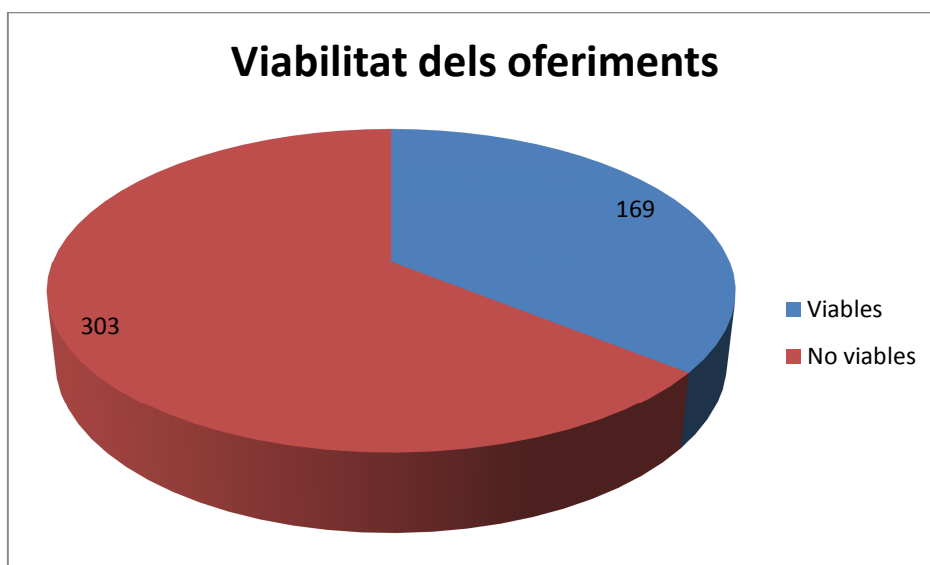
1.3.Oferiments

Dins el Programa de Mediació i Reparació Penal també es realitzen oferiments, on el mediador, a iniciativa del jutge ofereix la possibilitat a les parts d'iniciar un procés de mediació abans de la celebració del judici oral.

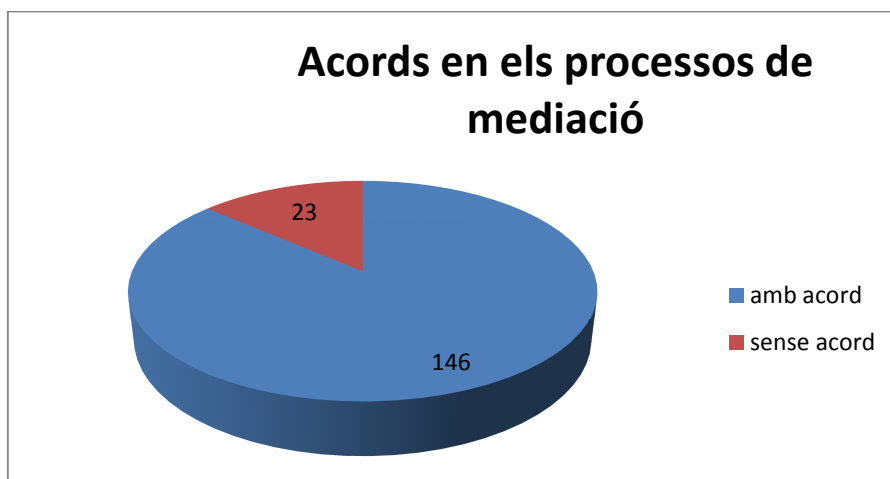
L'ofertament és una de les vies a través de la qual el ciutadà que forma part d'un procés penal pot iniciar un procés de mediació, a partir de la breu sessió informativa duta a terme pel mediador/a el dia que les parts d'un Judici sobre Delictes Lleus estan citades per a la celebració de la vista oral. La sessió informativa es realitza abans de l'hora en la qual les parts tenen assenyalada la vista per tal de no endarrerir-la.. Recentment, des de l'aprovació de l'Estatut de la Víctima del Delicte, s'han realitzat oferiments també en d'altres procediments judicials, com per exemple, les Diligències Prèvies, quan les parts són citades per a declarar davant el Jutge, o bé en Procediments Abreujats, quan les parts ja tenen assenyalada la data per a la vista oral.

En l'any 2015 s'han fet un total de 472 oferiments.

Dels programes finalitzats, en un 35,8 % han estat viables.

Dels 169 oferiments que han estat viables s'ha arribat a acords en un 86% dels casos :

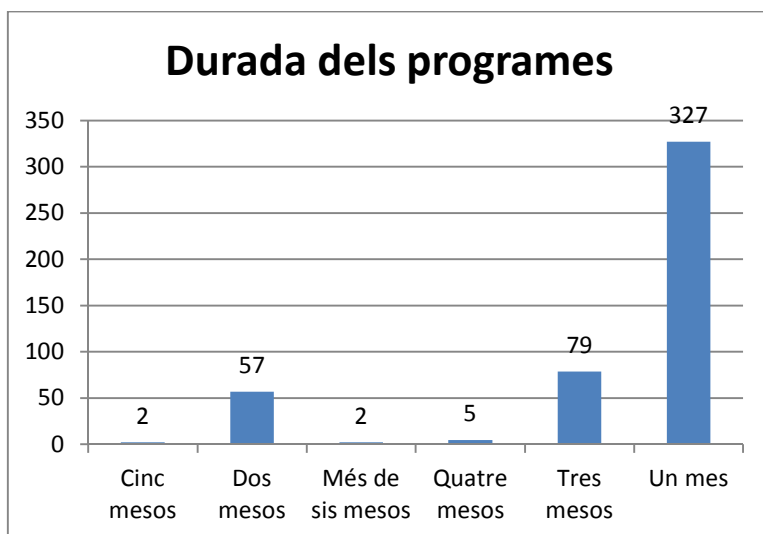
En quant a la tipologia dels acords arribats:

Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total
Econòmic	5	6	11
Moral	52	16	69
Material	2	0	2
Relacional	13	51	65

Si parlem ara de la **no viabilitat** dels programes finalitzats (303), ens trobem diferents motius pels quals no ha estat possible dur un procés de mediació:

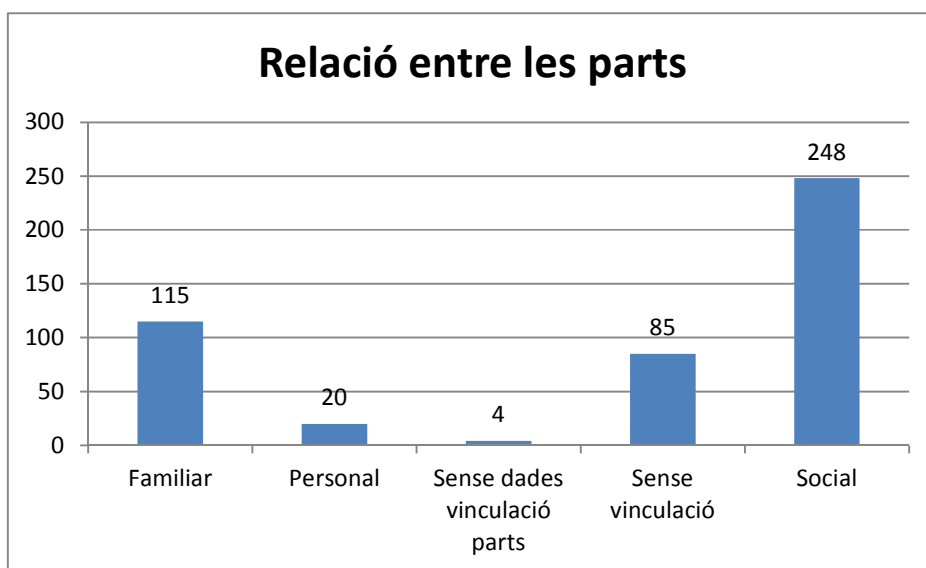
Motius de no viabilitat		%
No criteris judicials	6	1,88 %
No criteris professionals	1	0,31 %
No necessitat de mediació	7	2,19 %
No voluntat advocat part investigada	3	0,94 %
No voluntat advocat víctima	9	2,82 %
No voluntat ambdues parts	83	26,02 %
No voluntat part investigada	42	13,17 %
No voluntat víctima	163	51,10 %
Part investigada no compareix	4	1,25 %
Víctima no compareix	1	0,31 %

Respecte a la durada dels programes, a continuació es mostra el temps que es triga a resoldre els oferiments :

En el cas del oferiments, casi tots els procediments es resolten en un mes, concretament el 69,2% .

Relació entre les parts:

Ací, veiem que la relació entre les parts acostuma a ser majoritàriament social en un 52,4% i familiar en un 24,3% .

Si atenem a la tipologia delictiva, els fets delictius han estat els següents:

Grups delictius	2015
Lesions	165
Contra la llibertat	214
Contra la integritat moral	1

Grups delictius	2015
Contra la llibertat sexual	1
Contra l'honor	62
Contra les relacions familiars	38
Contra el patrimoni	89
Contra els drets fonamentals	13
Contra l'ordre públic	2
Altres delictes o faltes	9

Pel que fa a les fases del procediment judicial en que ens deriven els oferiments:

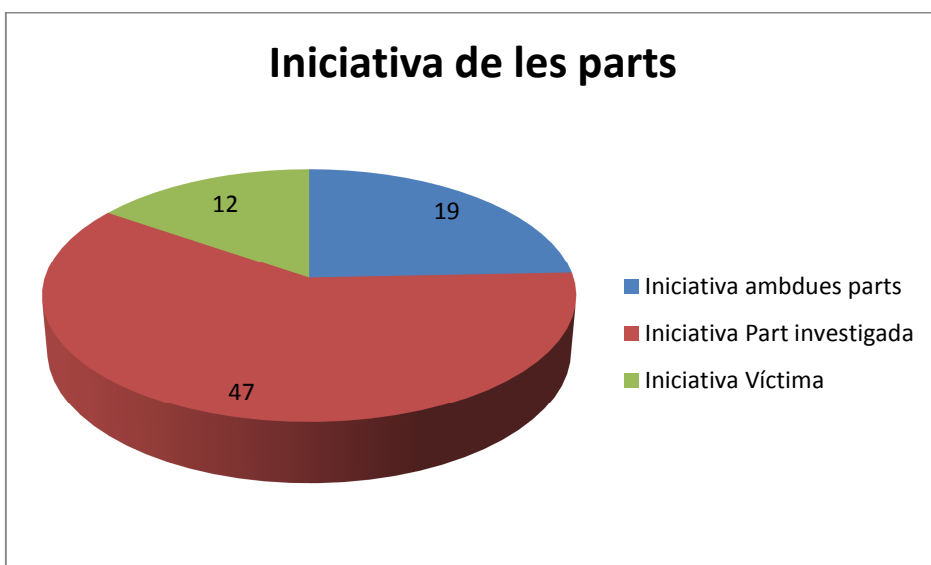
Tipus de procediment	
Diligències prèvies	5
Judici delictes lleus	51
Judici de faltes	316
Judici immediat delictes lleus	100

Aquests són els partits judicials on s'han dut a terme l'any 2.015:

Partit judicial	Òrgan judicial	2015
Vic	Jutjat 1era Instància i Instrucció 1	47
	Jutjat 1era Instància i Instrucció 2	57
	Jutjat 1era Instància i Instrucció 3	39
	Jutjat 1era Instància i Instrucció 4	44
	Jutjat 1era Instància i Instrucció 6	60
Lleida	Jutjat d'Instrucció núm. 1	52
	Jutjat d'Instrucció núm. 2	47
	Jutjat d'Instrucció núm. 3	34
	Jutjat d'Instrucció núm. 4	51
Tarragona	Jutjat d'Instrucció núm. 1	23
	Jutjat d'Instrucció núm. 2	2
	Jutjat d'instrucció núm. 3	6
	Jutjat d'instrucció núm. 4	1
	Jutjat d'instrucció núm. 5	9

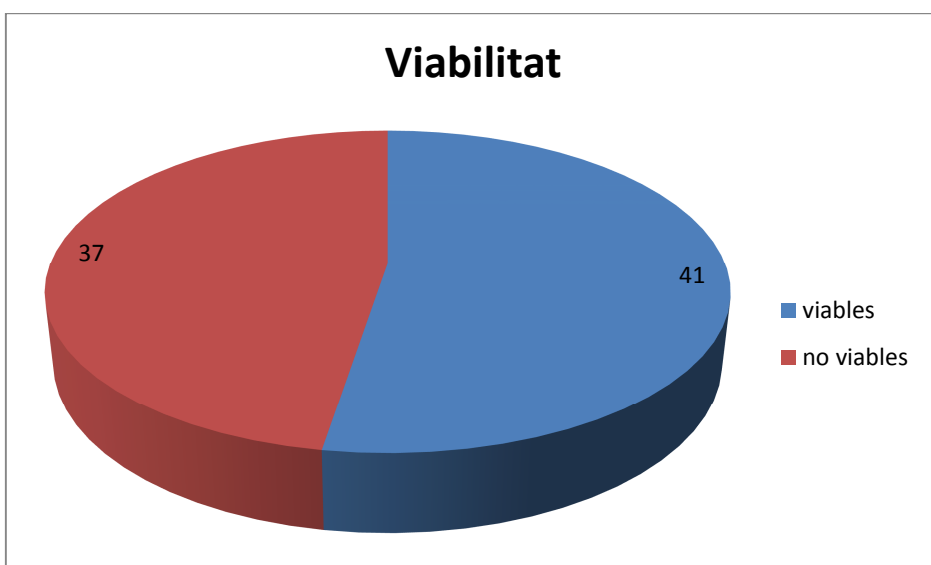
1.4. Iniciativa de les parts

Les mateixes persones implicades en els procediments penals poden també sol·licitar participar en el Programa de Mediació i Reparació Penal. Pot fer-ho la part denunciada, investigada o penada, la part denunciant o víctima, o bé ambdues parts. També els seus lletrats poden sol·licitar-ho.

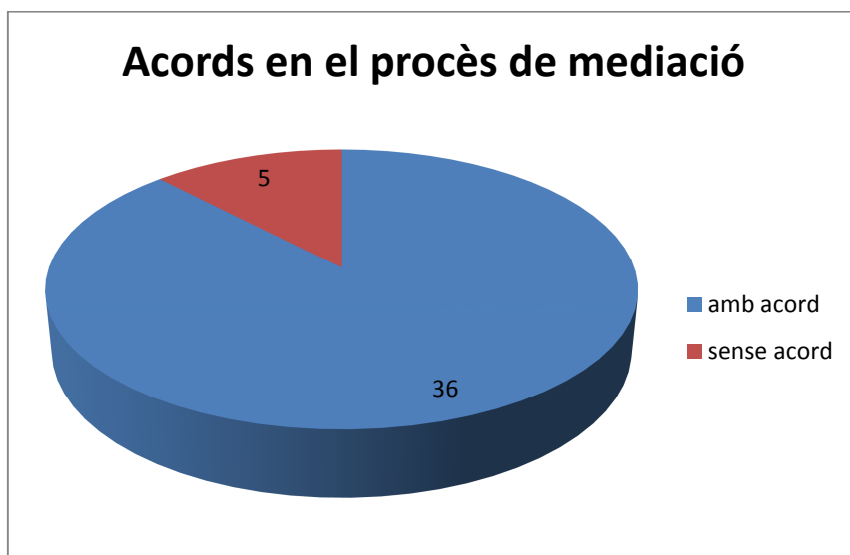
En total han estat 78 sol·licituds. El 60,25 % provenen de la part investigada, el 24,3% d'ambdues parts i només el 15,3% de la víctima. Aquesta diferència es pot atribuir a què molts denunciats el seu advocat els aconsella participar en el Programa, atès que, si el judici encara no s'ha celebrat, això els podria beneficiar.

En quant a la viabilitat:

Un 52,5% son viables i un 47,4% no ho són dels programes finalitzats per iniciativa de part.

Dels 41 programes viables, s'ha arribat a acords en 36 casos, això representa un 87,8% .

En quant a la tipologia dels acords arribats:

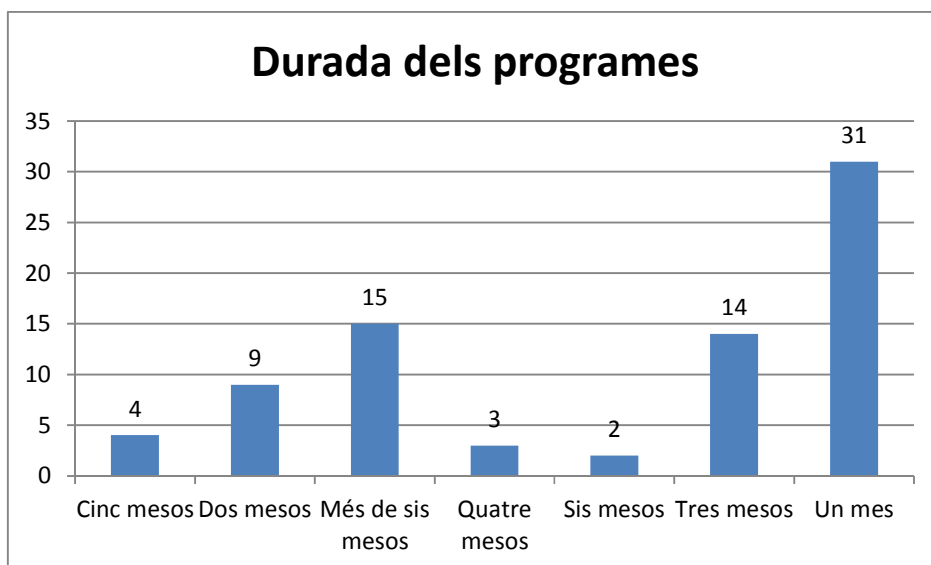
Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total
Econòmic	3	2	5
Moral	7	7	14
Relacional	6	7	13
Activitat	4	0	4

Si parlem ara de la **no viabilitat** dels casos (37), ens trobem diferents motius pels quals no ha estat possible dur un procés de mediació:

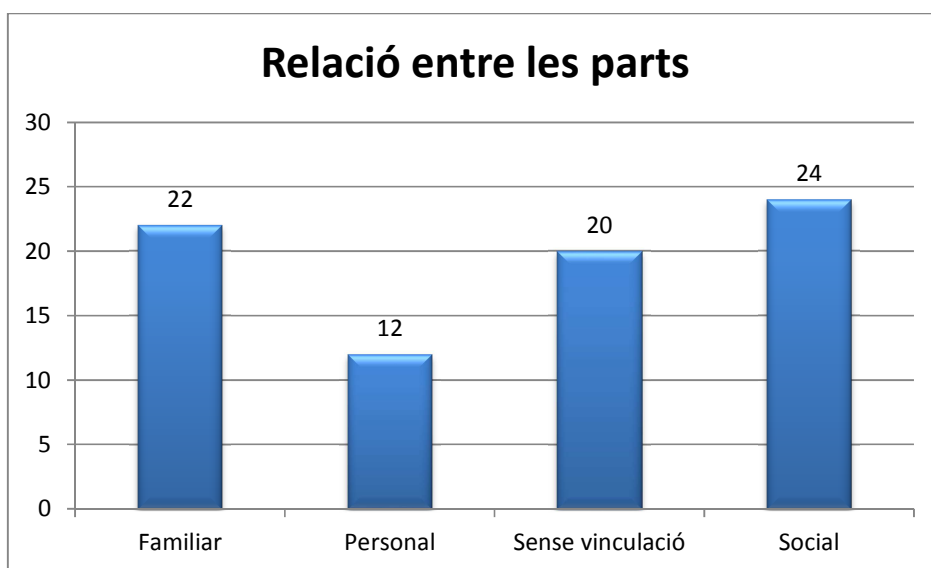
Motius de no viabilitat		%
No criteris judicials	1	2,63 %
No localització de la víctima	1	2,63 %
No necessitat de mediació	2	5,26 %
No voluntat advocat part investigada	2	5,26 %
No voluntat advocat víctima	1	2,63 %
No voluntat ambdues parts	1	2,63 %
No voluntat part investigada	7	18,42 %
No voluntat víctima	21	55,26 %
Víctima no compareix	2	5,26 %

Respecte a la durada dels programes, a continuació es mostra el temps que es triga a finalitzar els programes de les sol·licituds de part:

En el gràfic següent es detalla el tipus de **relació** que hi ha entre les parts:

Continuem veient que la relació familiar i social es dona molt sovint entre les parts.

Pel que fa a la fase del procediment judicial en que s'inicia una sol·licitud de part:

Tipus de procediment	
Diligències prèvies	18
Diligències urgents	2
Executòria	4

Tipus de procediment	
Judici delictes lleus	1
Judici faltes	38
Procediment abreujat	13
Sumari	2

Si atenem a la tipologia delictiva, els fets delictius han estat els següents:

Grups delictius	2015
Contra la vida	2
Lesions	10
Contra la llibertat	16
Contra la llibertat sexual	4
Contra l'honor	8
Contra les relacions familiars	12
Contra el patrimoni	20
Contra l'Administració de justícia	1
Contra els drets fonamentals	3

1.5. Centres penitenciaris

Actualment hi ha tres protocols específics del Programa de Mediació i Reparació Penal amb centres penitenciaris: el del CP de Joves, CP Ponent i CP Lledoners. Tot i que també es pot produir la derivació d'altres centres penitenciaris on no hi ha un protocol concret, com per exemple Brians 1 .

Cada protocol estableix una manera determinada de fer la selecció de les persones internes i la presentació del Programa. A continuació es mostra la procedència dels casos que s'han finalitzat durant aquest any 2015

Procedència	2015
Equip CP Brians 1	3
Equip CP Joves	46
Equip CP Lledoners	2
Total	51

Com observem la major aflluència de casos derivats per aquest 2015 ha estat del CP Joves, amb aquest programa es pretén dissenyar un model d'intervenció global per arribar a tota la població penitenciària dels centres facilitant la intervenció en diferents moments de l'execució i fer-ho amb joves amb diferents situacions processals penals

El primer programa de Mediació i Reparació Penal al Centre Penitenciari Joves es posà en marxa l'any 2005. En el seu dia aquest ja va ser un centre pioner en la implantació de la mediació penal entre víctima i ofensor en context penitenciari a Catalunya.

En aquell moment era un programa adreçat fonamentalment a la població de victimaris en situació de presó preventiva. Amb la revisió i avaluació de l'eficàcia i eficiència del programa es va posar de manifest la necessitat de fer modificacions i ampliar-ho, adreçant-ho també a població penada. Per aquest motiu l'any 2013 s'inicià un programa pilot amb població penada al CP Joves. És per tot això que el CP Joves n'ha derivat molts més casos que altres centres penitenciaris

Característiques dels protocols segons el Centre Penitenciari

Existeixen diferents protocols d'actuació per cada Centre penitenciari. Protocols que s'han confeccionat conjuntament amb els referents dels centres per actuar conjuntament en l'aplicació del Programa .En aquest protocols es defineixen els criteris d'inclusió dels penals i preventius al programa així com les actuacions paral·leles que es puguin fer. Al CP Joves la selecció dels casos susceptibles de participar al programa de Mediació i reparació penal la fan els professionals referents del programa al Centre penitenciari o l'equip multidisciplinari del Centre. Ells estudien cada cas i veuen les possibilitats d'acollir-

se al Programa, després un mediador de l'equip fa les entrevistes individuals i s'inicien les actuacions per tal d'avaluar la viabilitat del cas, que consisteixen en entrevistes amb l'intern, entrevistes amb l'advocat i, si es donen les condicions, posteriorment, amb la víctima o part perjudicada ja sigui directa o indirecta per tal de reparar el dany produït .

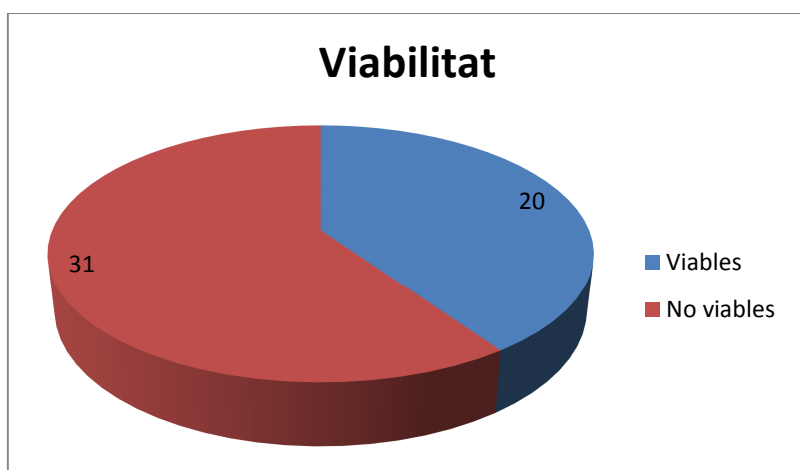
En quant al CP Ponent i a CP Lledoners, el plantejament d'aquest programa pilot parteix de la base que és l'evolució personal i de tractament de les persones penades el que les fa susceptibles de participar en un programa de mediació i reparació penal. És en aquest sentit que els criteris de derivació no estan condicionats a la situació penitenciària sinó a criteris de tractament.

- ✓ Així, amb caràcter general, qualsevol intern pot accedir al programa de mediació i reparació penal, sempre que compleixi les condicions d'evolució personal i de tractament, que aglutinen els criteris d'inclusió descrits a continuació. Té interès en participar en el Programa de Mediació i Reparació Penal:
- ✓ Mostra un grau adient de responsabilització en relació als fets que han originat la condemna per la qual estan ingressades a presó.
- ✓ Mostra un grau adient d'empatia vers la víctima.
- ✓ Té predisposició per reparar el greuge generat.

Les derivacions al programa es fan d'acord amb l'equip multidisciplinari ja que això permet als professionals de l'equip de mediació i reparació penal consultar els expedients judicials i treballar amb ells conjuntament.

Dades generals

Dels 51 casos derivats des dels centres penitenciaris en el 2015, han estat viables, 20, on s'ha arribat a certs tipus d'acords. En quant a la viabilitat:

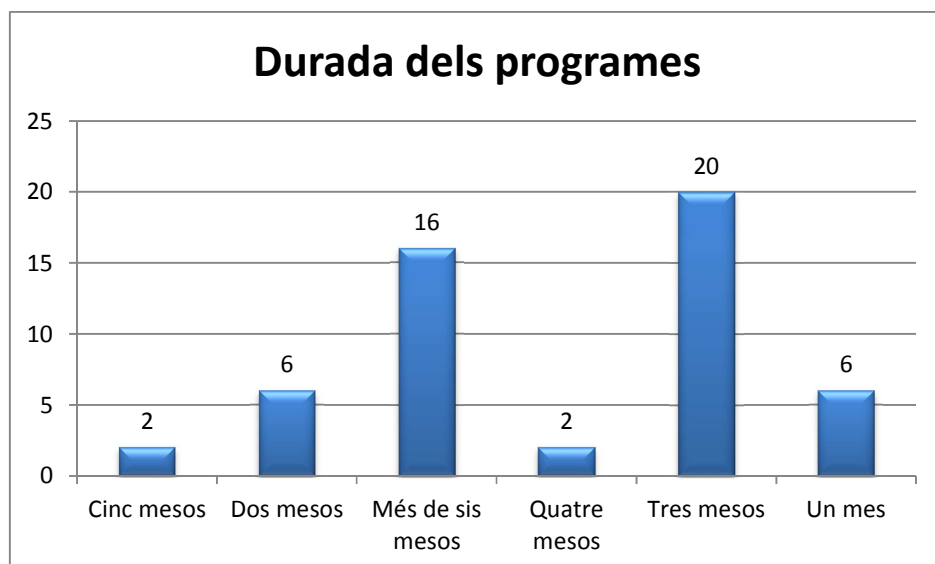
Dels 20 casos viables, tots han estat amb acords i aquesta xifra representa un 39,2% del total de casos derivats.

Tipus d'acord	Mediació conjunta	Mediació indirecta	Total
Moral	1	2	3
Relacional	1		1
Activitat	16		16

Si parlem ara de la **no viabilitat** dels casos (31 programes), els motius pels que no ha estat possible dur a terme un procés de mediació han estat:

Motius de no viabilitat		%
No criteris judicials	3	9,68 %
No criteris professionals	1	3,23 %
No necessitat de mediació	1	3,23 %
No voluntat advocat part penada o encausada	2	6,45 %
Part penada o encausada no compareix	3	9,68 %
No voluntat víctima	11	35,48 %
Víctima no compareix	10	32,26 %

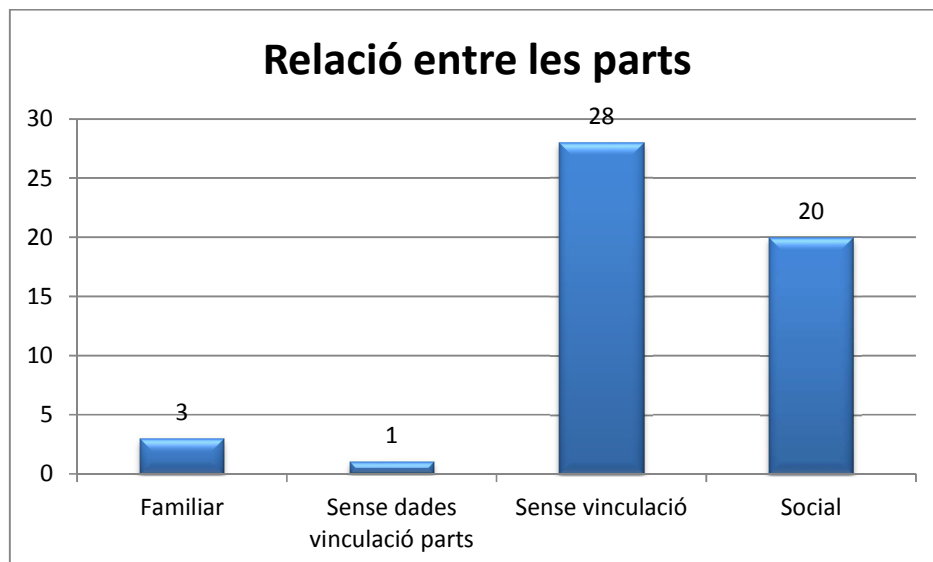
Respecte a la durada dels programes, a continuació es mostra el temps que es triga a resoldre aquests tipus de programes :

Quan parlem de programes que venen derivats de centres penitenciaris, observarem que la seva durada és molt més llarga que la de la resta de programes. Això es degut a les diferents entrevistes que es realitzen amb l'intern i el seu advocat i a l'espera per part del

l'òrgan judicial de la documentació corresponent. Els casos normalment es finalitzen entre 3 i 5 mesos .

En el gràfic següent es detalla el tipus de **relació** que hi ha entre les parts:

Com s'observa, en la majoria dels casos les parts implicades no es coneixen. Veiem que passa en un 53,8% .

Pel que fa a la fase del procediment judicial en que s'inicien aquestes demandes son les següents:

Tipus de procediment	Nombre de casos
Diligències prèvies	14
Diligències urgents	1
Executòria	8
Procediment abreujat	23
Sumari	6

Per finalitzar podem dir que molts dels objectius que venen marcats en els programes als Centres penitenciaris s'han acomplert:

*S'ha ofert un espai de comunicació als ciutadans que es troben implicats en un procediment penal.

*S'ha generat en els participants una actitud positiva i col·laboradora amb el procés.

*S'ha possibilitat que les víctimes se sentin reparades i el interns responsables tant del procediment penal com de la reparació del dany.

* S'han establert mecanismes permanents de comunicació i coordinació entre els diferents operadors del sistema penal.

A més, s'ha implementat el programa als centres com un instrument més del procediment penal ordinari, així com en l'àmbit de l'execució penal.

1.6. Altres procedències

Procedència	2015
Equip Mediació Justícia juvenil	3
Centre mediació en dret privat	2
Equips de mesures penals alternatives	1
Total	6

Com ha hem dit anteriorment, hi ha altres equips que també han derivat casos al programa: els equips de mediació de justícia juvenil, el Centre de mediació en dret privat i els equips de mesures penals alternatives. Com veiem la xifra de derivació es poc significativa i només hi ha hagut viabilitat en la meitat dels casos. A banda d'aquests també poden derivar l'Oficina d'Atenció a la Víctima del delicte i els Equips d'Assessorament Tècnic Penal (EATP).

2. Dades sociodemogràfiques

Durant el 2015 han passat pel programa **1.631 persones denunciades i/o investigades i/o penades i 1.955 persones físiques perjudicades**. Cal tenir en compte que en un programa de mediació pot haver-hi més d'una víctima, i una persona denunciada pot tenir més d'un programa de mediació en procés. També, en 245 programes les parts eren tant víctimes com persones denunciades, ja que hi havia denúncies creuades. En 56 programes la víctima no era una persona física sinó jurídica, com per exemple entitats, empreses, etc.

Quant al moment processal, s'han finalitzat 1.920 programes abans de sentència i 91 després de sentència. I d'aquests, en 507 casos hi ha hagut participació de la part lletrada i en 1.504 no n'hi ha hagut.

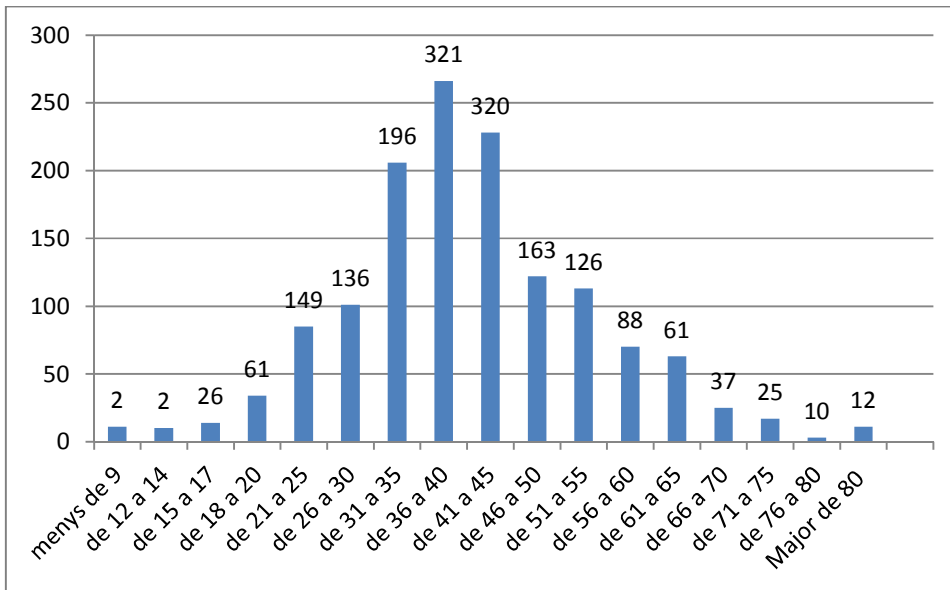
Quant al sexe de les **víctimes**:

Sexe	Nombre
Dona	933
Home	959
Sense dades	63

Observem que en 63 víctimes no s'han aconseguit dades sobre el sexe ja que moltes vegades es fa difícil contactar amb elles o les dades que tenim son equivocades.

Respecte de l'edat de les **víctimes**, d'aquelles que es coneix la dada, aquesta es distribueix de la següent manera :

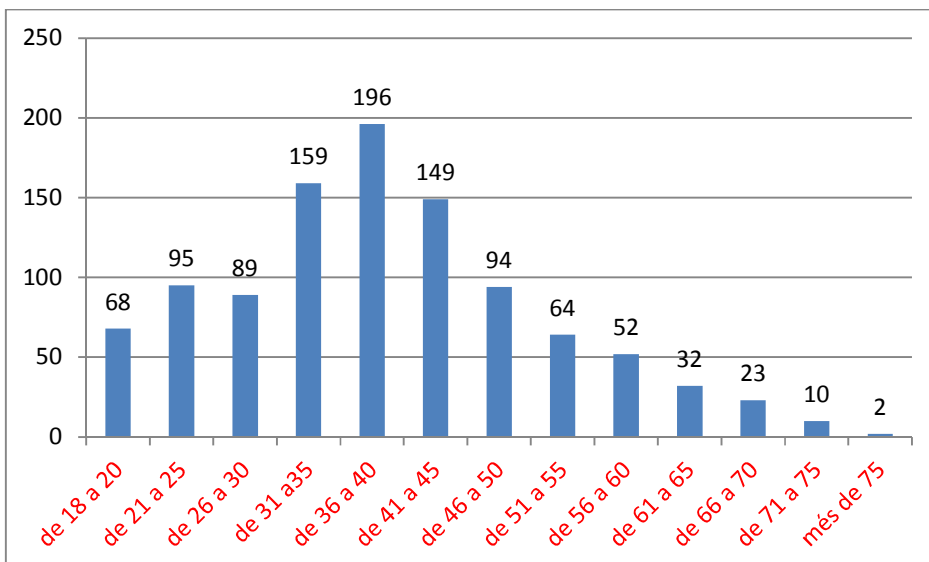

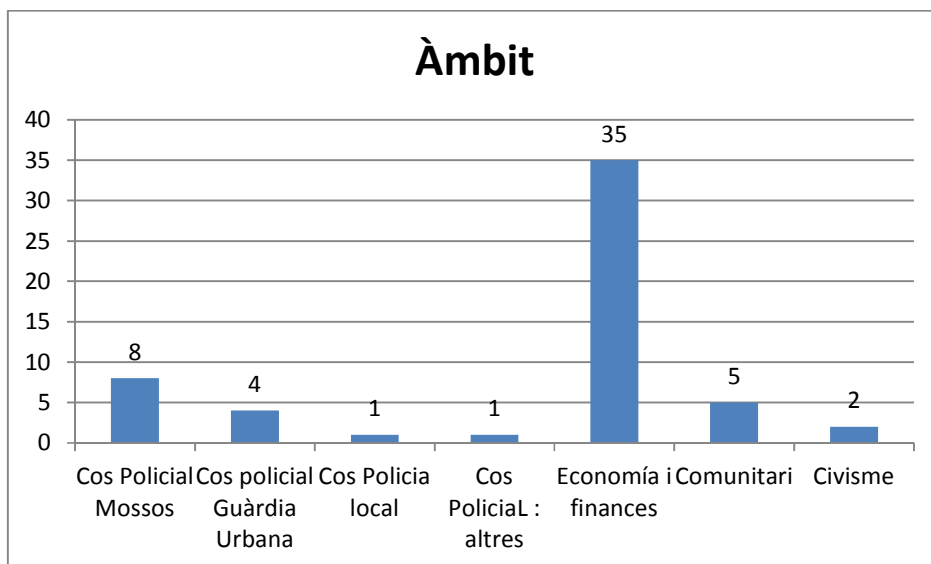
Quant al sexe de les **persones investigades**:

Sexe	Nombre
Dona	591
Home	1.040

Respecte de l'edat de les **persones investigades** de les que es coneix la dada, aquesta es distribueix de la següent manera:

Durant el 2015 hi ha hagut **56 programes de mediació** en què les parts perjudicades o víctimes eren persones jurídiques, com ara cossos policials, entitats, empreses, organitzacions, etc. En el gràfic següent se'n pot veure el detall:

3. Conclusions

En resum, en el 2015:

- ✓ Increment en la demanda, principalment per part dels oficis dels òrgans judicials.
- ✓ Augment dels processos de mediació amb acords, assolint-se gairebé el 37%
- ✓ Resposta àgil i en el temps, gairebé un 50 % dels programes s'executen en el termini d'un mes. Això és una fortalesa del programa ja que la durada de la majoria dels processos judicials i la lentitud a donar resposta comporta una sensació de poca eficiència i eficàcia, tant a la víctima com a la persona imputada o penada per l'Administració de justícia; per contra, si s'ofereix una resposta més ràpida i adequada a les seves necessitats i expectatives, s'aconsegueix poder canviar una mica la visió que es té de la lentitud de la justícia. Així, l'agilitat en la resolució dels conflictes i l'apoderament de les parts implicades per resoldre'ls per mitjà del programa de mediació ajuden a la percepció de satisfacció i de reparació.
- ✓ Els canvis en el marc legal han impactat en el programa: la supressió de les faltes fa que prengui el relleu els delictes lleus, així com el tipus de delicte, que al suprimir-se els delictes contra les relacions familiars, ara tenen més impacte en el programa els delictes contra la llibertat.
- ✓ Es manté que la víctima no vol participar en un procés de mediació.
- ✓ Hi ha un coneixement previ entre les parts que participen en el programa.
- ✓ Tot i el nombre de programes que no són viables, és important destacar que des del programa de mediació i reparació penal s'ha pogut contactar amb un gran nombre de persones que formaven part dels procediments derivats i se'ls hi ha pogut oferir un espai d'escolta activa.

Cal dir que aquest contacte inicial és un dels objectius més importants del Programa, atès que en aquest contacte es crea un espai d'escolta i diàleg totalment diferent del que facilita el procés penal. En aquest espai s'informa del programa i són les parts qui, lliurement, un cop informades, i de manera voluntària poden decidir si volen participar-hi. La voluntarietat i la confidencialitat de les parts és un aspecte fonamental de la mediació, que va en la línia del que disposa la Directiva 2012/29/UE del Parlament Europeu i del Consell, que en l'article 46¹ es

---

¹ "Els serveis de justícia reparadora, inclosos, per exemple, la mediació entre víctima i infractor, les conferències de grups familiars i els cercles de sentència, poden ser de gran ajuda per a la víctima, però requereixen garanties per evitar tota victimització secundària i reiterada, la intimidació i les represàlies. Per tant, aquests serveis han de fixar-se com a prioritat satisfer els interessos i les necessitats de la víctima, reparar el perjudici que se'ls hagi ocasionat i impedir qualsevol altre perjudici addicional. A l'hora de remetre un assumpte als serveis de justícia reparadora o de portar a terme un procés de justícia reparadora, s'han de prendre en consideració factors com la naturalesa i gravetat del delicte, el grau del dany causat, la violació

refereix als drets de les víctimes i defineix la mediació penal com un procés que permet a víctima i infractor participar activament en la restauració del seu conflicte.

- ✓ I per acabar podem dir que darrerament i especialment durant l'any 2015, s'ha intentat realitzar el primer contacte per oferir el Programa a la part perjudicada o víctima, especialment quan es tracta de delictes, majoritàriament, contra les relacions familiars, contra la llibertat, les lesions, contra el patrimoni i contra l'honor. Amb aquest canvi d'orientació s'intenta afavorir que es pugui arribar a més persones perjudicades, atès que si en el primer contacte una de les parts manifesta que no hi vol participar, ja no es fa el contacte amb l'altra part.

Aquest canvi s'ha fet per poder respectar al màxim la nova Llei de l'Estatut de la Víctima del delictes que en el seu articulat 15: *“ les víctimes podran accedir a Serveis de Justícia Restaurativa, en els termes que reglamentàriament es determinin, amb la finalitat d'obtenir una adequada reparació material i moral dels perjudicis derivats del delictes quan es compleixin els següents requisits:*

a) quan l'infractor hagi reconegut els fets essencials dels que deriva la seva responsabilitat, b) que la víctima hagi donat el seu consentiment, després d'haver rebut informació exhaustiva i imparcial sobre el seu contingut, els possibles resultats i els procediments existents per a fer efectiu el seu compliment.

c) que el procediment de mediació no comporti cap risc per a la seguretat de la víctima, ni existeixi el perill de que en el seu desenvolupament pugui causar nous perjudicis materials o morals per a la víctima.

d) que en el delictes comès no estigui prohibit actuar-hi per llei “

- ✓ És significatiu, també, que en els casos en què es va poder dur a terme un procés de mediació, en un percentatge molt elevat es va arribar a un acord. Aquest fet confirma que en el moment que ambdues parts hi volen participar, la probabilitat de poder resoldre el conflicte que originà la denúncia és molt elevada. De manera general l'acord més habitual és aquell que té un contingut relacional o moral.

Tot i que la dada és molt positiva, l'experiència professional demostra que, més enllà d'arribar a un possible acord, les parts, especialment la part denunciant o víctima, valoren més positivament l'espai d'escolta i diàleg que ofereix el programa que no pas l'acord. Entenem que s'ofereix un espai en el context judicial en què la víctima pot ser escoltada, cosa que no passa sovint en la resta del procediment.

---

repetida en la integritat física, sexual o psicològica d'una víctima, els desequilibris de poder i l'edat, maduresa i capacitat intel·lectual de la víctima, que podrien limitar o reduir la seva capacitat per realitzar una elecció amb coneixement de causa i podrien ocasionar-li un perjudici. Els procediments de justícia restaurativa han de ser, en principi, confidencials, a menys que les parts acordin que es faci d'una altra manera o que el dret nacional disposi una altra cosa per raons d'especial interès general. Es podrà considerar que factors tals com amenaces o qualsevol forma de violència comesa durant el procés exigeixin la divulgació per raons d'interès general.”

Respecte a la relació entre la viabilitat, els acords i la procedència cal esmentar que:

- Comparativament, el nombre més alt de processos viables, respecte del total, es dona quan qui fa la sol·licitud són les parts, seguit dels casos oficiats i, finalment, els oferiments.
- Per contra, com a dada interessant, dels programes viables que arriben a un acord, els oferiments encapçalen el nombre d'acords, seguit de les sol·licituds de parts i després els oficis.
- Quan la iniciativa prové de la part denunciada, investigada o penada, les parts arriben normalment a acords; mentre que si la iniciativa prové de la víctima o d'ambdues parts, s'ha arribat a acords en quasi tots els casos que han estat viables.

Si fem esment al tipus de procediment emprat per la derivació veiem que el més freqüent encara ha estat els judicis de faltes contemplats a l'antic Codi penal i a partir del setembre judici de delictes lleus, judici immediat de delictes lleus i diligències prèvies.

I per tancar aquest capítol de conclusions creiem, que la nova Reforma del Codi penal i l'entrada en vigor de la Llei de l'Estatut de la Víctima del Delicte ens ofereix un marc jurídic més idoni per repensar i modificar pràctiques amb l'objectiu de consolidar espais de diàleg per les parts implicades . Per una banda perquè puguin reparar el dany causat , però sobretot , perquè les víctimes puguin sentir-se realment reparades del dany sofert.